

Nhất Tướng Công Thành Vạn Cốt Khô

Lâm Vĩnh Thế

Người xưa đã từng nói:

Nhất Tướng Công Thành Vạn Cốt khô

一將功成萬骨枯

Có nghĩa là: **Một vị tướng tấn công thành sẽ tạo ra cả vạn bộ xương khô**, hàm ý rằng: Một tướng đánh thành cả vạn binh sĩ sẽ chết. Từ xưa đến nay, câu nói này vẫn luôn luôn đúng, không bao giờ sai.

Bài viết này tìm hiểu thêm về câu nói, đưa ra vài trường hợp cụ thể của những trận đánh “công thành” nổi tiếng trong lịch sử cận đại của Việt Nam với những nhận định cá nhân của tác giả về các vị tướng chỉ huy các trận đánh lừng danh đó.

Trận Điện Biên Phủ và Tướng Võ Nguyên Giáp

Tướng Võ Nguyên Giáp, của Quân Đội Nhân Dân của Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa, là người đã chỉ huy cuộc tấn công và chiếm được căn cứ Điện Biên Phủ (ĐBP) của Pháp vào tháng 5-1954. Chiến thuật được Tướng Giáp áp dụng tại ĐBP là **“bóc vỏ” bằng “biển người.”** Căn cứ ĐBP là một hệ thống cứ điểm gồm nhiều tiền đồn mang các tên phụ nữ Pháp như Anne-Marie, Béatrice, Claudine, Dominique, Eliane, Epervier, Françoise, Gabrielle, Huguette, Isabelle, Junon. Tướng Giáp “bóc vỏ” bằng cách tấn công từng cứ điểm một. Để tiêu diệt các cứ điểm này, thường chỉ được bảo vệ bởi khoảng một tiểu đoàn, Tướng Giáp sử dụng cả một trung đoàn, có khi nhiều hơn nữa, với chiến thuật “biển người,” (**Nhân Hải Chiến Thuật** = 人海戰術) học theo Trung Quốc.^[1] Tướng Giáp thắng trận nhưng với con số thương vong khủng khiếp là gần 14.000 quân (13.930).^[2] Tướng Giáp sử dụng chiến thuật “biển người” này và thắng trận ĐBP vì Pháp không có lực lượng yểm trợ phi pháo đầy đủ. Năm 1968, Tướng Giáp tưởng rằng ông ta có thể lập lại chiến công này tại Trận Khe Sanh,^[3] nhưng, đau đớn thay, kết quả là Ông ta đã nướng một số quân khổng lồ một cách hoàn toàn vô ích, với từ 10.000 đến 15.000 binh sĩ tử trận (KIA = Killed in Action), do các lực lượng yểm trợ phi pháo quá sức khủng khiếp của Quân Đội Mỹ (chớ không phải quá yếu xiù như Pháp ở ĐBP), nhứt là do các pháo đài bay B-52 trải thảm. Kết quả này, cũng như kết quả của Trận Tổng Tấn Công Năm Mậu Thân, cho thấy rõ Tướng Giáp

dứt khoát **không phải là một thiên tài quân sự như phe Cộng Sản thường rêu rao**. Điều này cũng hoàn toàn dễ hiểu thôi: ông Giáp chưa bao giờ tốt nghiệp một trường sĩ quan nào cả, nhất là chưa bao giờ cầm quân tại mặt trận, ngay ở cấp tiểu đoàn chẳng hạn. Khi không bỗng dưng đang là một thường dân lại được Bác Hồ phong quân hàm đại tướng. Chả trách ông chỉ có tài **“sát quân”** mà thôi. Một điều còn tồi tệ hơn nhiều nữa: đó là **cái bản chất thí quân tàn bạo của ông** đã được bộc lộ một cách rõ rệt qua cuộc phỏng vấn mà ông dành cho nữ ký giả người Ý Oriana Fallaci.^[4] Nữ phóng viên Fallaci đã hỏi Tướng Giáp một câu như sau: **“General, the Americans say you’ve lost half a million men.”** (tạm dịch sang Việt ngữ: “Thưa Đại Tướng, người Mỹ nói là ông đã mất nửa triệu quân.”). Và Tướng Giáp đã lạnh lùng xác nhận trong câu trả lời như sau: **“That’s quite exact...”** (tạm dịch sang Việt ngữ như sau: **“Đúng đấy...”**). Nên nhớ đó là vào tháng 8-1969, vậy khi chiến thắng vào cuối tháng 4-1975, Tướng Giáp chắc chắn đã nướng cả triệu binh sĩ Miền Bắc. Hiện nay, một cách chính thức, chính quyền Cộng Sản công nhận vẫn còn 300.000 binh sĩ được ghi nhận là mất tích (MIA=Missing In Action), nghĩa là vẫn chưa tìm được hài cốt. Trên thực tế, người ta tin rằng con số binh sĩ mất tích đó chính xác phải là gần 500.000, **nghĩa là gần nửa triệu**.^[15] Trong suốt binh nghiệp, và cả cuộc đời, cho đến khi ông mất vào ngày 4-10-2013, ở tuổi 103, người ta chưa bao giờ nghe ông tỏ một lời thương tiếc cho sự hy sinh của hàng triệu binh sĩ dưới quyền đã bị ông đưa vào chỗ chết, nhiều khi là hoàn toàn vô ích, như trong Trận Khe Sanh, và trong Cuộc Tổng Tấn Công Mậu Thân (1968). Và, tệ hơn nữa, sau khi ông chết, ông đã chọn **không nằm chung với các binh sĩ đã ngã xuống dưới quyền ông**. Như một vị vua của thời phong kiến, ông được chôn cất trong **một khu lăng mộ riêng** thật vĩ đại như chúng ta thấy rõ trong các tấm ảnh sau đây:^[6]

Mộ Bia tại Lăng của Tướng Võ Nguyên Giáp

Đường lát đá dẫn lên khu Lăng Mộ của Tướng Võ Nguyên Giáp

Trận Quảng Trị và Tướng Ngô Quang Trưởng

Trung Tướng Ngô Quang Trưởng, của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (QLVNCH), là người đã chỉ huy cuộc tấn công và chiếm lại Quảng Trị, cụ thể là Cổ Thành Đỉnh Công Tráng, từ tay quân Cộng sản Bắc Việt vào tháng 9-1972.

Ngày 3-5-1972, trong khi đang giữ chức Tư Lệnh Quân Đoàn 4, Trung Tướng Ngô Quang Trưởng đã được Tổng Thống VNCH Nguyễn Văn Thiệu điều động từ Vùng 4 ra Vùng 1 làm Tư Lệnh Quân Đoàn 1 với nhiệm vụ tái chiếm Quảng Trị. Và Tướng Trưởng đã thành công, làm tròn nhiệm vụ được giao phó: chiếm lại Quảng Trị vào ngày 16-9-1972. Trong thời gian 4 tháng rưỡi đó, Tướng Trưởng đã nắm quyền chỉ huy một lực lượng rất lớn của QLVNCH gồm 5 sư đoàn tác chiến: 3 sư đoàn bộ binh (Sư Đoàn Bộ Binh 1, 2, và 3), và 2 sư đoàn của lực lượng tổng trừ bị (Sư Đoàn Dù, và Sư Đoàn Thủy Quân Lục Chiến (TQLC)). Trận đánh tái chiếm Quảng Trị, mà đỉnh cao là việc chiếm lại Cổ Thành Đỉnh Công Tráng, là trận đánh đẫm máu nhất trong suốt thời gian 20 năm của Chiến Tranh Việt Nam với số thương vong khủng khiếp cho cả hai phe.^[7] Một lần nữa, câu nói của người xưa, **Nhất Tướng Công Thành Vạn Cốt Khô**, đã được chứng minh một cách rõ rệt. Bây giờ, một số tài liệu, của cả Mỹ và Việt Nam, đã cho biết phần nào con số thương vong của hai phe như sau:^[8]

“... Trong tác phẩm của mình, “America’s last Vietnam battle: halting Hanoi’s 1972 Easter Offensive,” tác giả Dale Andradé, đã viết như sau: “... the South Vietnamese marines suffered more than 5,000 casualties since June, 3,658 of them during the seven-week battle to recapture the citadel. Almost one out of every four marines in the entire division was wounded or killed.” (xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: “... Thủy Quân Lục Chiến của Nam Việt Nam đã có tổng số thương vong hơn 5.000 từ tháng 6, trong đó có 3.658 là trong thời gian trận đánh 7 tuần lễ tái chiếm cố thành. Gần như là một phần tư binh sĩ của sư đoàn đã bị thương hoặc tử trận”).

Về phía quân Bắc Việt, tổng số thương vong chính thức cũng khó có thể biết chính xác được. Một điều gần như chắc chắn là 2 Trung Đoàn 48 và Triệu Hải của Sư Đoàn 320 B, đã tử thủ trong Thị Xã và Cố Thành, đã bị tổn thất rất nặng, gần như đã bị xóa sổ. Trong tài liệu chính thức của Việt Nam cộng sản gần đây, “công bố tại mít tinh kỷ niệm 40 năm” của trận đánh, Miền Bắc công nhận họ đã tổn thất 36.000 quân, và quả thật, 2 Trung Đoàn 48 và Triệu Hải đã bị xóa sổ. Trung Đoàn Triệu Hải từ 1.500 quân chỉ còn lại không tới 1 tiểu đội (khoảng 12 người), và Trung Đoàn 48 đã bị tổn thất hơn 80% quân số. Về hồi ức cá nhân, Đại Tá Vũ Trung Thượng, trong trận Quảng Trị năm 1972 là Chính Trị Viên của Đại Đội 5, Tiểu Đoàn 2, Trung Đoàn 48, Sư Đoàn 320 quân Bắc Việt, đã kể lại như sau: “...từ ngày 28/6 đến ngày 16/9/1972, Đại đội 5 của tôi từ 120 quân, nhưng sau đó chỉ còn 17 người sống sót.” Mới đây nhất, ngày 16-1-2018, Đội Quy Tập Hải Cốt Liệt Sĩ 584 của Bộ Chỉ Huy Quân Sự tỉnh Quảng Trị đã cho biết vừa tìm thấy thêm 12 hài cốt tại thôn Tân Mỹ, xã Hải Lệ, Thị xã Quảng Trị. Chắc chắn, trong tương lai, sẽ còn có thêm nhiều, rất nhiều, những vụ tìm thấy và khai quật được hài cốt của các binh sĩ Bắc Việt đã bị chôn vùi tại khu vực Thị Xã Quảng Trị và Cố Thành Đỉnh Công Tráng trong trận đánh đẫm máu nhất trong Chiến Tranh Việt Nam này.”

Tuy nhiên, khác hẳn với Tướng Võ Nguyên Giáp của Bắc Việt không một chút thương xót cho hàng vạn binh sĩ dưới quyền ông đã hy sinh tại ĐBP, Trung Tướng Ngô Quang Trưởng đã luôn luôn nghĩ đến hàng vạn binh sĩ dưới quyền ông đã ngã xuống, hy sinh mạng sống của họ. Khi ông mất tại hải ngoại, gia đình ông cũng như cộng đồng người Việt tại Hoa Kỳ dư thừa khả năng để giúp ông có được một khu lăng mộ xứng đáng đối với công lao đóng góp cho Miền Nam của ông. Nhưng ông đã không chọn giải pháp vinh quang đó cho cá nhân ông. Ông đã để lại di chúc, yêu cầu gia đình hỏa táng thi hài của ông, và mang tro hài cốt của ông về rải trên Đèo Hải Vân, để ông được trở về cùng với binh sĩ dưới quyền ông đã nằm xuống trong vùng đất linh thiêng đó của Tổ Quốc. Nhà thơ Nhất Tuấn đã cảm khái trước ý nguyện này của ông và đã làm ra bài thơ song thất lục bát bi hùng như sau:^[9]

*Lệnh sáng giữ, lệnh chiêu bõ Huế,
Bao chiến công cũng thế mà thôi.
Hải Vân, tro rải bốn trời,
Hạt tro nào lạc vào nơi Cố Thành.*

Thay Lời Kết:

Một vị tướng cầm quân tại mặt trận không thể nào hoàn toàn tránh được việc hy sinh của binh sĩ dưới quyền mình. Nhưng có một việc mà các vị tướng cầm quân tại mặt trận có thể làm được là với tấm lòng thương yêu và quý trọng sinh mạng của binh sĩ dưới quyền mình: đó là việc suy nghĩ và chọn lựa một chiến thuật thích hợp để vừa có thể hoàn thành được nhiệm vụ đã được giao phó nhưng đồng thời cũng có thể giảm thiểu số thương vong cho binh sĩ của mình. Đại Tướng Võ Nguyên Giáp của Miền Bắc

hoàn toàn không có tấm lòng thương yêu binh sĩ đó, ông chỉ nghĩ đến mục tiêu chiến thắng mà thôi, hoàn toàn không do dự sử dụng chiến thuật “biển người” tàn bạo, mà ông đã học được từ quan thầy Trung Cộng. Ông đã không làm được như Trung Tướng Ngô Quang Trưởng của QLVNCH đã làm được trong trận tái chiếm Quảng Trị: khi quân Dù gặp khó khăn với số thương vong cao, Tướng Trưởng lập tức cho lệnh cho Sư Đoàn Dù rút ra và giao lại việc tấn công Cổ Thành Đình Công Tráng cho Sư Đoàn TQLC ^[10]

“Mặc dù đã được tăng viện như thế, mũi dùi tấn công Cổ Thành Đình Công Tráng của các đơn vị Nhảy Dù vẫn tiếp tục gặp nhiều khó khăn vì sức chống trả điên cuồng của địch. Đại Úy Sỹ đã 2 lần cố gắng tạo cơ hội cho đơn vị của mình dựng quốc kỳ VNCH trên Cổ Thành nhưng cả 2 lần đều không kéo dài được lâu. Lần thứ nhất, ông sử dụng một toán cảm tử gồm 8 binh sĩ, với Hạ sĩ nhứt Trần Tâm làm trưởng toán, và Binh nhứt Hồ Khang, một người sinh trưởng và lớn lên tại Quảng Trị, sẽ có nhiệm vụ dựng cờ. Toán cảm tử xuất phát lúc nửa đêm, và đến sáng sớm thì họ thành công dựng được quốc kỳ VNCH, nhưng lập tức địch tập trung pháo dữ dội vào địa điểm dựng cờ. Hai Đại Đội 51 và 52 tiến lên ngay để tiếp cứu toán cảm tử. Khi đến gần bờ thành, họ không thể tiến được nữa vì bị hào thành rộng gần 10 m ngăn chặn. Đêm hôm đó, Đại Úy Sỹ được trình sát báo cho biết 4 binh sĩ trong toán cảm tử đã bị tử thương, số còn lại bị mất tích. Sáng hôm sau, ông cho gọi một phi tuần máy bay khu trục A1 Skyraider của Không Quân VNCH đến dội bom, đánh sập được một góc tường thành, lấp được khoảng hào thành đó. Các đơn vị Dù vượt qua hào, tiến vào chiếm và bám chặt góc tường thành đã bị đánh sập đó. Đại Úy Sỹ cho dựng cờ VNCH lần thứ hai, nhưng ngay lúc đó một phi tuần phản lực cơ A37 oanh kích làm vào các đơn vị Dù gây thương vong cho hơn phân nửa các đơn vị Dù. Cuộc tấn công của Tiểu Đoàn 5 Dù vào Cổ Thành Đình Công Tráng phải tạm ngưng. Ngày hôm sau, 26-7-1972, có lệnh từ Trung Tướng Ngô Quang Trưởng cho Sư Đoàn Dù bàn giao việc tấn công Cổ Thành lại cho Sư Đoàn TQLC.”

Chuẩn Tướng Bùi Thế Lân, Tân Tư Lệnh của Sư Đoàn TQLC, cũng có cùng một suy nghĩ như Trung Tướng Ngô Quang Trưởng. Chuẩn Tướng Lân đã quyết định áp dụng chiến thuật **“Xa Luân Chiến”** như sau để giảm thiểu số thương vong cho 9 tiểu đoàn TQLC dưới quyền ông: ^[11]

Về mặt chiến thuật, Tướng Lân quyết định áp dụng xa luân chiến. “Các Tiểu Đoàn TQLC từ 1 đến 9 thay phiên nhau trực thuộc Lữ Đoàn lên tuyến đầu chiến đấu, rồi lui về sau bổ sung nghỉ ngơi. Nhờ vậy các Tiểu Đoàn TQLC đều được bổ sung đều đặn, khả năng chiến đấu không quá suy giảm vì tổn thất.”

Và kết quả là Sư Đoàn TQLC đã giảm thiểu được số thương vong một cách đáng kể nhưng vẫn hoàn thành được nhiệm vụ mà Tướng Trưởng đã giao phó: hoàn toàn làm chủ và chính thức làm lễ thượng kỳ VNCH trên Cổ Thành Đình Công Tráng vào lúc 12:45 trưa ngày 16-9-1972. ^[12]

GHI CHÚ:

1. **Chiến thuật biển người**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: [Chiến thuật biển người – Wikipedia tiếng Việt](#) Chiến thuật này đã được Giải Phóng Quân Trung Quốc áp dụng đồng loạt lần đầu tiên trong Chiến Tranh Triều Tiên (1950-1953).
2. **Battle of Dien Bien Phu**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: [Battle of Dien Bien Phu - Wikipedia](#)
3. **Battle of Khe Sanh**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: [Battle of Khe Sanh - Wikipedia](#)
4. Fallaci, Oriana. **An Interview with General Giap**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: [An Interview with General Giap - Issue 85, August 7-20, 1969 - Fifth Estate Magazine](#).
5. Babcock, Joseph. **Lost souls: the search for Vietnam's 300,000 or more MIAs**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: [Lost Souls: The Search for Vietnam's 300,000 or More MIAs | Pulitzer Center](#). Tài liệu này ghi rõ như sau: **“The Vietnamese government puts the number at 300,000, but the actual number of those whose bodies were buried in anonymous graves or never found and buried at all is widely believed to be closer to 500,000.”** (Xin tạm dịch sang Việt ngữ như sau: **“Chính quyền Việt Nam đưa ra con số 300.000, nhưng con số thật đúng của thi hài của các binh sĩ đã bị chôn vùi trong những ngôi mộ vô danh hay chưa bao giờ được tìm thấy và chôn cất được rất nhiều người tin là gần tới 500.000”**).
6. **Lăng mộ Võ Nguyên Giáp**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn tại địa chỉ Internet sau đây: [#Lăng Mộ Võ Nguyên Giáp - Vi Anh Dũng Dân Tộc \(datamnguyen.vn\)](#)
7. Lâm Vĩnh-Thế. **Tái chiếm Quảng Trị: trận đánh đẫm máu nhất trong Chiến Tranh Việt Nam**, tài liệu trực tuyến, có thể đọc toàn văn trong Trang Web **Tuyển tập Vĩnh Nhơn Lâm Vĩnh Thế** tại địa chỉ Internet sau đây: [Tuyển tập Vĩnh Nhơn Lâm Vĩnh Thế: Tái Chiếm Quảng Trị: Trận Đánh Đẫm Máu Nhất Trong Chiến Tranh Việt Nam \(tuyen-tap-vinh-nhon-lam-vinh-the.blogspot.com\)](#)
8. Lâm Vĩnh Thế, **Tái chiếm Quảng Trị**, tài liệu vừa dẫn bên trên.
9. Nguyễn Tường Thiết. **Rải tro theo gió**, video đọc bài viết **Rải tro theo gió**, có thể nghe tại địa chỉ Internet sau đây: [Viết về Cố Trung tướng Ngô Quang Trưởng - Rải tro theo gió - Nguyễn Tường Thiết - YouTube](#)
10. Lâm Vĩnh-Thế, **Tái chiếm Quảng Trị**, tài liệu đã dẫn,
11. Lâm Vĩnh-Thế, **Tái chiếm Quảng Trị**, tài liệu đã dẫn.
12. Lâm Vĩnh-Thế. **Tái chiếm Quảng Trị**, tài liệu đã dẫn.